

Radiografia d'un repte social

El risc de pobresa infantil augmenta el 35,5 % a les llars en què només treballa un dels pares

- El dossier *Encarar-se a la pobresa infantil*, publicat per l'Observatori Social de "la Caixa", analitza l'estreta relació entre la pobresa infantil, el mercat de treball i els ajuts monetaris públics.
- L'ocupació és determinant en la pobresa infantil, fins i tot en èpoques de bonança. El 2008, el risc de pobresa ancorada entre els infants que vivien en llars en què només un dels pares tenia feina era del 35,5 %, mentre que el 2018 va ser del 48,1 %, la qual cosa representa un augment del 35,5 %.
- Espanya té una de les taxes de pobresa infantil més altes d'Europa. El 2018, el 29,9 % dels infants vivien per sota del llindar de la pobresa ancorada al nostre país, xifra superior a les d'abans de la crisi.
- Els ajuts dirigits a la infància són tres vegades més eficaços per pal·liar la pobresa infantil que els condicionats a la renda familiar. Espanya és un dels cinc països europeus que menys ajuts destinen a la infància.

Barcelona, 18 de febrer de 2020. El risc de pobresa infantil ancorada ha augmentat el 35,5 % a les llars en què només treballa un dels pares. És una de les conclusions del monogràfic *Encarar-se a la pobresa infantil*, publicat per l'Observatori Social de "la Caixa".

L'informe principal del dossier, «L'impacte persistent de la crisi econòmica en la pobresa infantil», està signat per Sara Ayllón, investigadora del Departament d'Economia de la Universitat de Girona. L'autora destaca l'estreta relació entre pobresa infantil i mercat de treball, i no solament com a conseqüència de la crisi econòmica.

Departament de Comunicació de "la Caixa"

Andrea Pelayo: 934 044 087 / 618 126 685 / apelayo@fundaciolacaixa.org

Sala de Premsa Multimèdia: <http://premsa.lacaixa.es/obrasocial/>

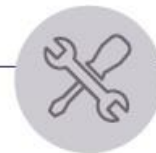
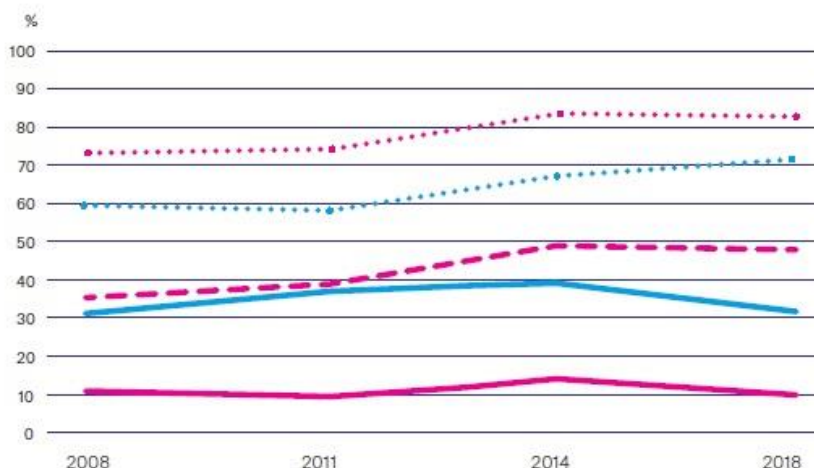
 @FundlaCaixaCAT #ObservatoriSociallaCaixa

L'article especifica que el risc de pobresa infantil varia segons la composició familiar i la situació laboral dels pares. Quan només un dels dos progenitors treballa, el fet de viure amb tots dos no garanteix a l'infant una vida digna. A l'inici del període estudiat, el 2008, més de tres de cada deu infants en aquesta situació vivien sota el llindar de pobresa ancorada (35,5 %). El panorama per a aquest grup no ha millorat: el 2018, el 48,1 % dels infants en aquest tipus de llars vivien en la pobresa.

Els més vulnerables són els infants en famílies en què no treballa cap dels dos progenitors. El 2018, eren pobres vuit de cada deu menors en aquesta situació, davant dels set de cada deu del 2008. A aquests els segueixen els infants que creixen en famílies monoparentals en les quals el pare o la mare no treballa (set de cada deu són pobres).

Gràfic 5. Risc de pobresa ancorada infantil

Segons composició de la llar i relació dels progenitors amb el mercat laboral

Quan cap dels progenitors de la llar treballa, el risc de pobresa infantil és molt alt

■ Monoparental: Amb feina
 ■ Monoparental: Sense feina
 ■ Parella: Tots dos treballen
 ■ Parella: Un dels dos treballa
 ■ Parella: Cap dels dos treballa

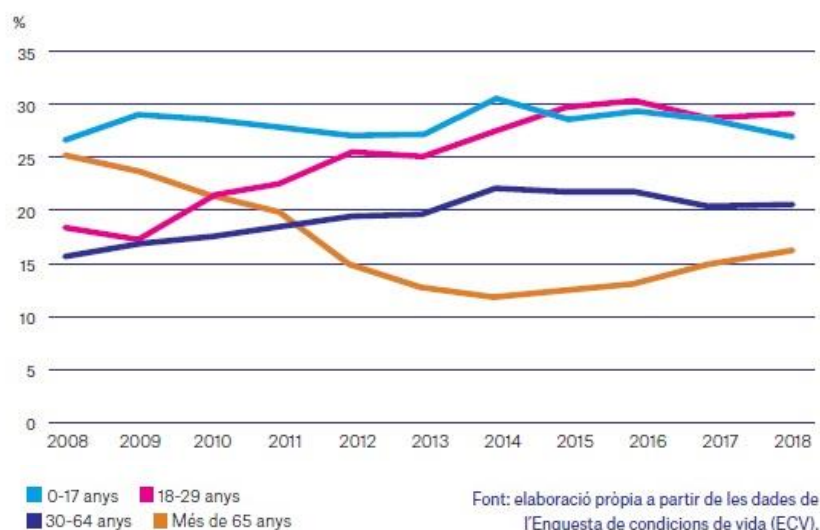
Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Enquesta sobre condicions de vida (EU-SILC).

A més, segons l'estudi, el 2008 eren pobres el 71,7 % dels infants que vivien en llars amb baixa intensitat laboral; és a dir, en què les famílies gairebé no tenen ingressos del mercat laboral i treballen menys del 20 % del seu potencial. El 2018 aquesta xifra va augmentar, i ja són més de vuit de cada deu.

Ayllón fa un diagnòstic de l'evolució de la pobresa entre els anys 2008 i 2018, i examina com la recessió econòmica va tenir conseqüències importants en els infants, agreujant una situació que ja era preocupant abans de la crisi.

Gràfic 1. Persones que viuen en pobresa relativa

Per grup d'edat. ESPANYA, 2008-2018

La radiografia mostra que Espanya té actualment una de les taxes de pobresa infantil més elevades d'Europa. Prenent com a referència la pobresa relativa (indicador que considera les persones que viuen en llars amb rendes inferiors al 60 % de la renda mitjana equivalent), la taxa ja era alta el 2008 (26,9 %), i va assolir el seu punt màxim el 2014 (30,2 %), per anar baixant lleugerament després a mesura que creixia l'economia. El 2018, el 26,6 % dels infants es trobaven per sota del llindar de pobresa relativa a Espanya.

Les dades de pobresa ancorada no són més optimistes. En sis anys, entre el 2008 i el 2014, la pobresa ancorada es va incrementar en 12 punts percentuals entre la població infantil, del 26,9 al 38,9 %. Com va passar amb la pobresa relativa, a partir de la millora de la situació econòmica general, la taxa de pobresa infantil va disminuir fins al 29,9 % el 2018.

Eficàcia dels ajuts a la infància

El dossier també conté l'estudi «Les transferències a la infància com a millor mètode per lluitar contra la pobresa infantil», d'Elena Bárcena, M. Carmen Blanco i Salvador Pérez, investigadors de la Universitat de Màlaga. Segons

aquest informe, concentrar els ajuts monetaris en la infància és tres vegades més eficaç per combatre la pobresa infantil que canalitzar-los cap a tota la població en funció del nivell de renda.

Els autors estimen que un increment de l'1 % en la despesa en transferències condicionades a la renda, com per exemple els subsidis de desocupació, redueix la probabilitat que un menor estigui en risc de pobresa entre el 2 i el 2,3 %. En canvi, si s'incrementa el mateix percentatge en la despesa destinada únicament a la infància, com ara la prestació per naixement i cura d'un menor, aquesta probabilitat disminueix entre el 5,7 i el 6 %. Els autors destaquen que aquestes diferències es mantenen independentment de la fase del cicle econòmic analitzat (2012 o 2016).

En termes relatius, el 2016 el nostre país amb prou feines destinava el 3,3 % del total de transferències a la infància, enfront del 9 % de la mitjana europea. Aquesta dada situa Espanya com un dels cinc països per la cua a la Unió Europea en aquest tipus d'ajuts a la infància.

La quantitat de les transferències infantils és escassa, però, a més, aquests ajuts tenen un impacte reduït. Les dades suggereixen que Espanya és un dels països europeus que menys redueixen la taxa de risc de pobresa infantil mitjançant el conjunt d'ajuts monetaris.

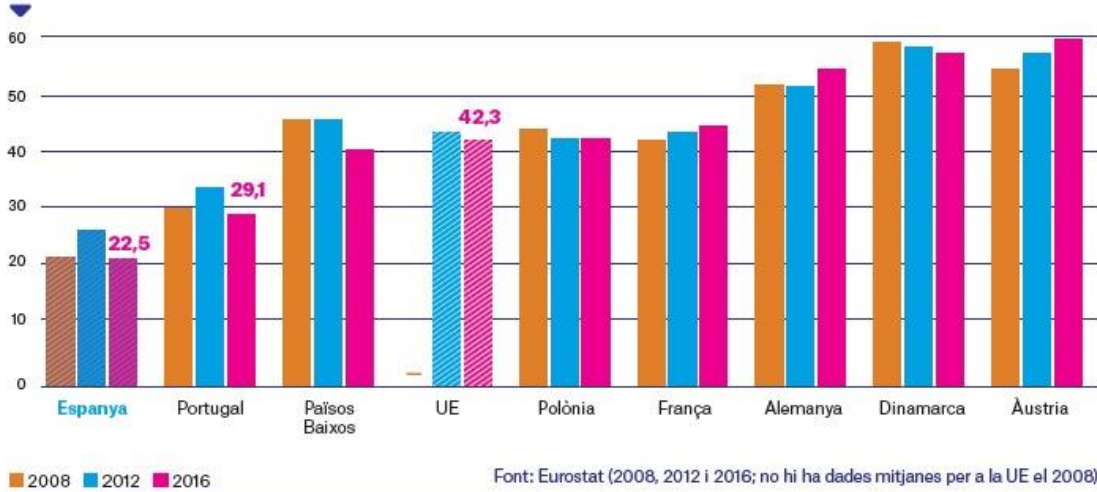
Com exposa l'informe, la reducció de la pobresa infantil gràcies a aquests ajuts va ser més gran el 2012 que el 2016, cosa que reflecteix la importància especial que té l'efecte amortidor de les transferències durant la recessió. Malgrat això, a pesar d'aquest impacte més alt del 2012, va ser precisament en el període de crisi quan Espanya va reduir més en termes relatius la quantitat destinada a ajuts monetaris a la infància.

Segons els autors, Àustria, Dinamarca, Suècia i Alemanya tenen una despesa social més elevada i ofereixen ajuts universals de protecció a la infància, com per exemple la prestació per fill, que beneficien una població més àmplia i tendeixen a ser més generosos, fet que genera un considerable suport social i, per tant, un menor risc de patir retallades en èpoques d'austeritat.

Gràfic 3. Impacte de les transferències socials en la taxa de risc de pobresa infantil

Diferència (percentatge) entre la taxa de risc de pobresa infantil abans i després de les transferències (2008, 2012 i 2016)

Eix vertical: diferència entre la taxa de risc de pobresa infantil abans de les transferències i la taxa de risc de pobresa infantil després de les transferències

Observatori Social de "la Caixa"

L'Observatori Social de "la Caixa" és una iniciativa per a l'estudi dels nous fenòmens socials en quatre àrees: inclusió social, educació, ciència i cultura. L'anàlisi de l'Observatori Social de "la Caixa" es nodreix d'un baròmetre d'indicadors clau sobre temes d'interès social als països membres de la Unió Europea i l'OCDE, a més d'articles, entrevistes i ressenyes signades per experts.

Més informació i altres estudis a:

<https://observatoriosociallacaixa.org/cat>